

SloTheravada
www.slo-theravada.org

Dobro vprašanje, dober odgovor

Častiti S.Dhammika

OSNOVNI BUDISTIČNI POJMI

Vprašanje: Katera so glavna budistična učenja?

Odgovor: Temeljno učenja budizma so *Štiri plemenite resnice*. So štiri, imenujejo se "Plemenite", ker oplemenitijo tistega, ki jih razume ter "Resnice", ker so v skladu s resničnostjo, kakršna je.

V: Kaj pravi *Prva plemenita resnica*?

O: Prva plemenita resnica pravi, da je življenje trpljenje. Če živiš, tudi trpiš. Nemogoče je živeti brez izkustva vsaj neke vrste trpljenja. Izkušamo različna fizična trpljenja: bolezen, poškodbe, staranje in navsezadnje tudi smrt. Soočamo se s psihičnim trpljenjem: osamljenostjo, razočaranjem, strahom, stisko, jezo,...

V: Ali ni vse to nekoliko pesimistično?

O: Slovar opisuje besedo "pesimizem", da karkoli se bo zgodilo, bo tudi slabo in tudi kot prepričanje, da je zlo močnejše od dobrega. Budizem ne uči ničesar takega in tudi ne zavrača sreče. Samo pravi, da v življenju izkušamo tudi trpljenje, tako fizično kot psihično. Ta izjava je tako resnična in očitna, da je ni mogoče zanikati. Druge religije se večinoma zanašajo na mite, legende ali prepričanja, ki jih je težko ali celo nemogoče izkusiti, medtem ko budizem začenja svoje učenje z izkustvom, ki ga vsi poznamo in si ga želimo preseči, to je trpljenje. Budizem gre prav v srčiko problema vsakega človeškega bitja.

V: Kaj pravi *Druga plemenita resnica*?

O: Druga plemenita resnica pravi, da je vzrok trpljenja hlepenje. Če opazujemo psihično trpljenje, ni težko videti vzroka hlepenja. Ko si zaželim nekaj in tega ne

moremo dobiti, smo razočarani. Ko od nekoga nekaj pričakujemo, pa tega ne dobimo, smo potrti. Ko si želimo, da bi nas drugi imeli radi, pa nas nimajo, nas to prizadene. Celó kadar si nekaj zaželimo in to tudi dobimo, to pogosto ne vodi do sreče, kmalu nas te stvari pričnejo dolgočasiti, izgubimo zanimanje in si zaželimo nekaj novega. Druga plemenita resnica pravi, da zadovoljevanje želja, še ne zagotavlja naše sreče. Bolje je preoblikovati svojo željno naravo, kot pa si prizadevati dobiti tisto, kar si želimo. Hlepenje nas namreč oropa zadovoljstva in sreče.

V: Vendar kako želje in pohlep vodita do fizičnega trpljenja?

O: Želje in pohlep vzdržujeta obstoj močne energije, ki sta vzrok ponovnemu rojstvu. Tako imamo ponovno fizično telo in kot je že rečeno, telo je podvrženo poškodbam in boleznim, lahko se izčrpa zaradi dela, se postara in navsezadnje tudi umre.

V: Vendar če povsem končamo s svojo željno naravo, ne bomo nikoli ničesar dobili in dosegli?

O: To je res, vendar Buda pravi, da so vzrok našemu trpljenju želje, pohlep, nezadovoljstvo s tem, kar že imamo in nenehno hrepenenje po več in več, ter da bi morali pravzaprav s tem končati. Nagovarja nas, da naj prepoznamo razliko med tistim, kar potrebujemo in tistim, kar si želimo ter da si naj prizadevamo preoblikovati svoje želje. Pravi, da naše potrebe naj bodo zadovoljene, vendar problem so naše želje, ki so brez konca in so kot jama brez dna.

V: Kaj pravi Tretja plemenita resnica?

O: Tretja plemenita resnica pravi, da je trpljenje mogoče preseči in da lahko dosežemo tudi srečo. Morda je to najpomembnejše dejstvo od Štirih plemenitih resnic. Buda nas opogumlja, da je resnično srečo in zadovoljstvo možno doseči. Ko opustimo brezsmiselno hlepenje, ko živimo, ne da bi si nenehno želeli novih izkustev, ko smo potrpežljivi, brez strahu, sovraštva in jeze, v kar nas vpleta življenje, potem postanemo srečni in svobodni. Le tako lahko začnemo živeti polno življenje, ko nismo več obsedeni z zadovoljevanjem svojih lastnih sebičnih želja in morda celo ugotovimo, da imamo čas pomagati tudi drugim. Takšno stanje se imenuje *Nirvana*. Če smo prosti tudi psihičnega trpljenja, pa je to *končna Nirvana*.

V: Kaj in kje je Nirvana?

O: Z besedo Nirvana se opisuje bivanje, ki presega čas in prostor in je pravzaprav težko govoriti ali misliti o njej. Besede in misli ustrezajo pri opisu časovno-prostorskih dimenzij, Nirvana pa presega čas, tam ni gibanja, ne staranja ali smrti. Nirvana je večna, ker presega prostor, tam ni pojavnosti, ni omejitev, ni pojmovanja jaza in ne-jaza, zato je Nirvana neomejena. Buda pravi, da je izkustvo Nirvane največja sreča.

V: Vendar je sploh kakšen dokaz za takšen obstoj?

O: Ne, nobenega dokaza ni, o njenem obstoju lahko samo domnevamo. Vendar če obstaja svet, kjer nastopata čas in prostor, in to je svet, ki ga izkušamo, potem lahko sklepamo tudi na obstoj sveta, kjer časa in prostora ni in to je Nirvana. Še enkrat, čeprav Nirvane ne moremo dokazati, imamo zagotovilo Bude, da obstaja in nam o njej pravi naslednje:

»Obstaja Nerojeno, Nenastalo, Nenarejeno, Nesestavljeno. Če ne bi bilo Nerojenega, Nenastalega, Nenarejenega, Nesestavljenega, potem tudi ne bi bilo ubega iz tega, kar je rojeno, nastalo, narejeno in sestavljeno. Vendar od kar obstaja to Nerojeno, Nenastalo, Nenarejeno, Nesestavljeno, obstaja tudi spoznanje, kako temu ubežati, kar je rojeno, nastalo, narejeno in sestavljeno.«

To bomo spoznalo, ko bomo to tudi dosegli, do takrat pa lahko samo vadimo.

LE ZA PROSTO DISTRIBUCIJO

Vir: S.Dhammika: Good Question Good Answer
2. Basic Buddhist Concepts

Prevod: Andreja Grablovic
Oktober 2008, SloThera ©

Vse pravice pridržane.

Objavljanje in tiskanje, celotega ali le dela tega besedila, v katerikoli obliki, za prodajo, dobiček ali materialne koristi, je prepovedano.

Dovoljeno je za prosto distribucijo s predhodnim pisnim dovoljenjem avtorja ali založbe.